

Czym oddychają mieszkańcy Zielonek, gminy Zabierzów i Wieliczki? Podsumowanie drugiego etapu akcji „Małopolska bez smogu”

Od 16 listopada, w ramach akcji „Małopolska bez smogu” realizowanej przez Radio Kraków i Polski Alarm Smogowy we współpracy z Województwem Małopolskim, przenośne pyłomierze badały jakość powietrza w kolejnych trzech podkrakowskich gminach: w Wieliczce, Zielonkach i gminie Zabierzów (Brzezie).

Na 12 pełnych dni pomiaru w gminie Wieliczka i miejscowości Brzezie, podczas trzech dni została przekroczona dopuszczalna dobową normą stężenia pyłu PM10 (50 ug/m³). W Zielonkach były dwa takie dni. Dla porównania w Krakowie średnie stężenie (z 8 stacji WIOŚ) przekraczało normę również przez trzy dni. Przypomnijmy: według polskiego prawa normy zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10 mogą być przekroczone w ciągu całego roku przez 35 dni.

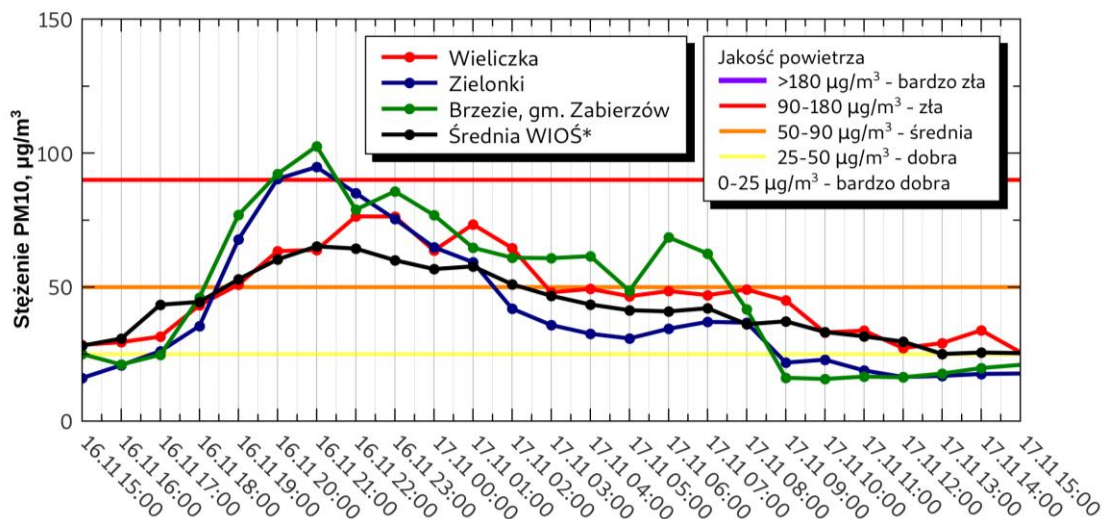
Pomimo utrzymującej się podczas pomiarów dość dobrej, „niesmogowej” pogody, odnotowano wysokie odczyty średnich godzinnych stężeń w trzech badanych gminach, szczególnie w godzinach wieczornych, kiedy w domach rozpalane są piece i kotły. Często wartości te były dużo wyższe niż stężenia odnotowywane na stacjach pomiarowych w Krakowie. I tak 19 listopada pomiędzy godziną 20.00 a 21.00 analizator pyłu ustawiony w Brzeziu wskazał aż 225 ug/m³ (w tym czasie średnia dla Krakowa wynosiła 80 ug/m³). Tego samego dnia w godzinach 19.00 – 20.00 dane przesłane przez pyłomierz zlokalizowany w Wieliczce wskazały 122 ug/m³ (średnia dla Krakowa to 84 ug/m³). Najwyższe stężenie w Zielonkach zostało odnotowane 27 listopada pomiędzy godziną 23.00 a 0.00 - 167 ug/m³ (średnia dla Krakowa to 75 ug/m³).

.....

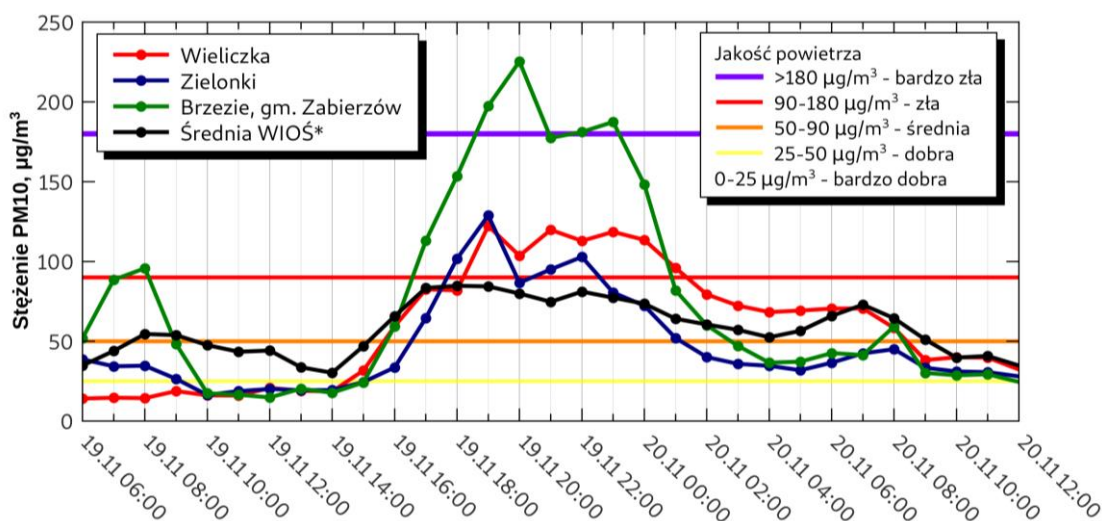
Zielonki, Wieliczka, Brzezie (Gmina Zabierzów) - podsumowanie szczegółowe pomiarów jakości powietrza prowadzonych od 16 listopada do 29 listopada w ramach akcji „Małopolska bez smogu”

W czasie pierwszego dnia pomiarów (16.11) godziny wieczorne przyniosły spadek prędkości wiatru. Spowodowało to kumulowanie się zanieczyszczenia pochodzącego ze spalania węgla i drewna w obrębie miejscowości. Dane pomiarowe zostały przedstawione na poniższym wykresie. Stężenia wieczorne w Brzeziu i Zielonkach były niemal dwukrotnie wyższe niż średnie stężenia dla Krakowa. Wyniki odniesiono do skali jakości powietrza CAQI https://www.airqualitynow.eu/pl/about_indices_definition.php.

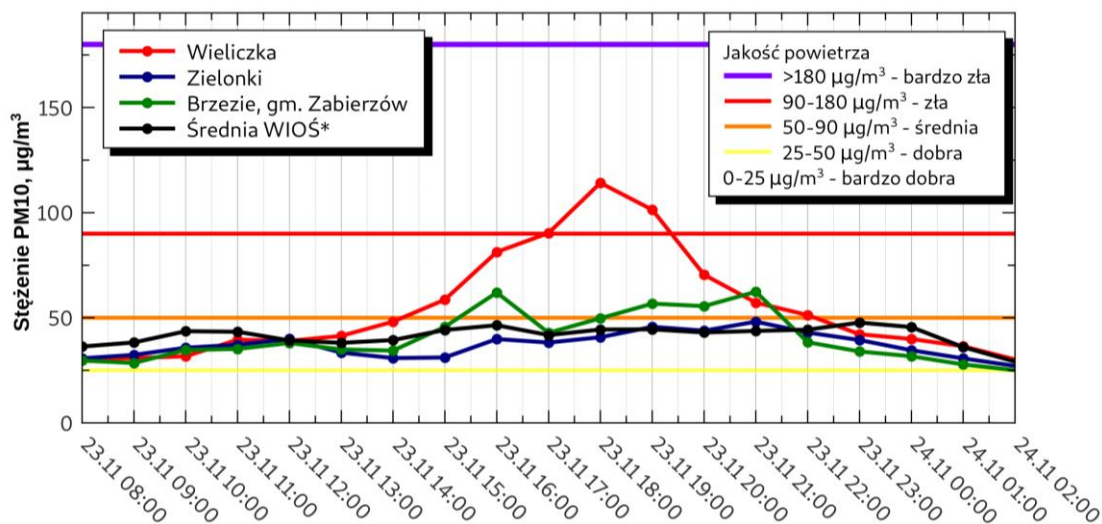
* Wykresy przedstawiają zestawienie wszystkich badanych miejscowości z uśrednionymi wartościami dla stacji WIOŚ znajdującymi się na terenie miasta Kraków.

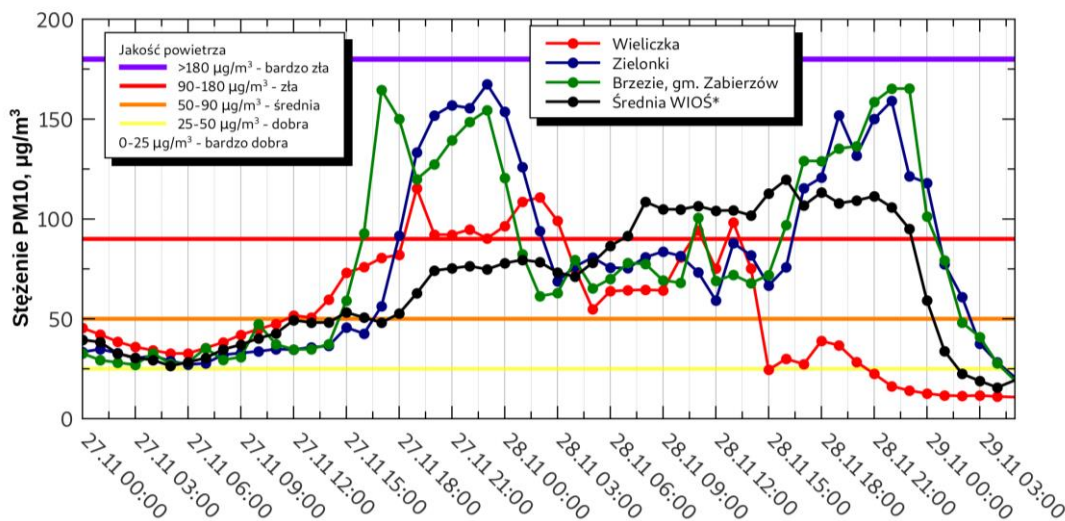
Po raz kolejny zwiększoną emisję związaną ze spalaniem paliw stałych, wynikającą z mniejszej prędkości wiatru na terenie Małopolski i niskich temperatur, odnotowano w badanych gminach 19 listopada. Ponownie w godzinach wieczornych, szczególnie w gminie Zabierzów, zaobserwowano dużo wyższe stężenia pyłów niż w Krakowie.

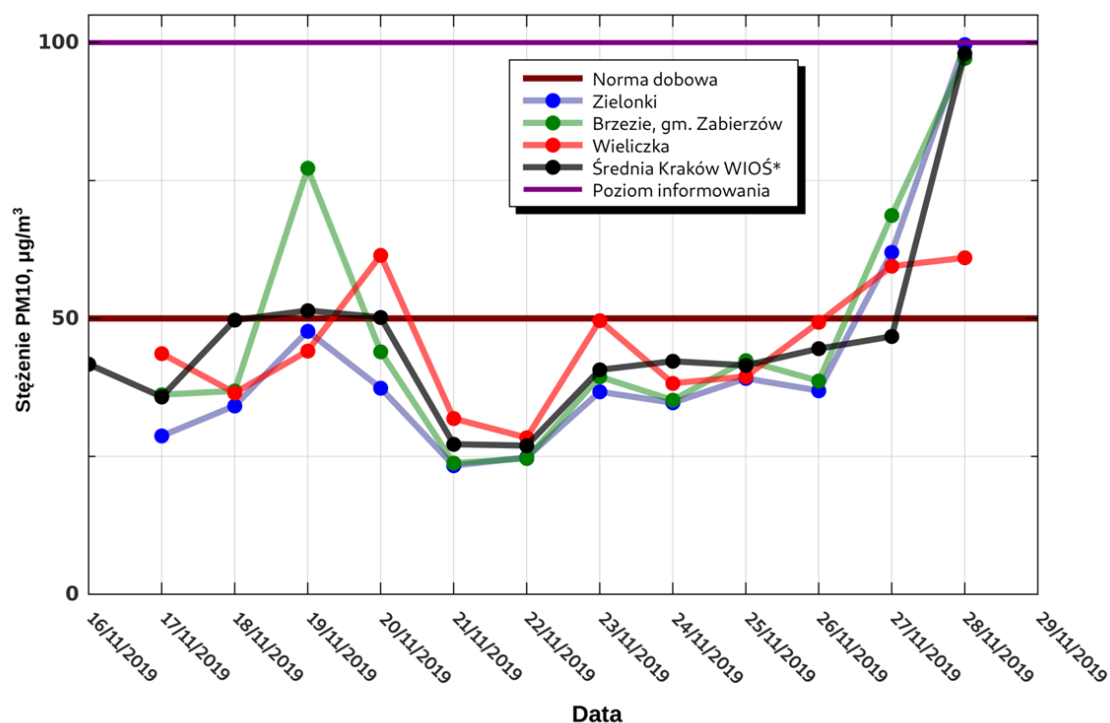
Ciekawym przypadkiem w trakcie prowadzonych pomiarów był dzień 23 listopada. W tym dniu tylko na terenie Wieliczki zanotowano podwyższone wartości stężenia pyłu w godzinach od 15.00 do 22.00. Stężenia pyłu PM10 w pozostałych gminach, jak również uśredniona wartość dla Krakowa, utrzymywały się w tym czasie na dużo niższym poziomie.

Wysokie stężenia najdłużej utrzymywały się 27 i 28 listopada. W gminach okalających Kraków, w godzinach wieczornych 27 listopada wystąpiły bardzo wysokie stężenia pyłu PM10. W godzinach nocnych doszło do wyrównania się stężeń na badanym terenie. Duży wpływ na podniesienie się stężenia w samym Krakowie (wykres poniżej) miał właśnie transport zanieczyszczeń w dół doliny z terenów otaczających miasto. Efekt został pogłębiony bezwietrzną pogodą w tym okresie. Na obszarze kotliny, w której znajduje się Kraków, stężenia utrzymywały się przez cały dzień, podczas gdy w otaczających gminach, które położone są poza niecką, spadły. 28 listopada doszło do kolejnego wzrostu stężeń w godzinach popołudniowych i wieczornych w Zielonkach i Brzeziu. Ze względu na zmianę warunków meteorologicznych nie przełożyło się to na wzrost stężeń w Krakowie.

Średnie dobowe wartości z całego okresu pomiarów (od 16.11 do 29.11) dla badanych miejscowości pokazuje wykres poniżej. 28 listopada zarówno w Brzeziu i Zielonkach, jak i w Krakowie niemal przekroczony został poziom informowania* .

* Poziom informowania dla pyłu PM 10 wynosi 100 µg/m³. W przypadku przekroczenia poziomu informowania, informacja o wysokim zanieczyszczeniu powietrza powinna dotrzeć do możliwie jak największej liczby mieszkańców danego terenu. Osoby starsze, dzieci i kobiety w ciąży powinny w tym czasie ograniczyć przebywanie na zewnątrz, ponieważ krótkoterminowy wpływ oddychania nadmiernie zapylnym powietrzem jest szczególnie odczuwalny właśnie w tych grupach. W przypadku przekroczenia poziomu informowania odpowiednie wytyczne powinny zostać przesłane również do przedszkoli, szkół czy szpitali.

Aby poprawić jakość powietrza w małopolskich miejscowościach, należy przede wszystkim wdrożyć działania mające na celu likwidację źródeł niskiej emisji. Proces wymiany kotłów w gminach postępuje zbyt wolno i obserwując wyniki pomiarów możemy stwierdzić, że problemy z jakością powietrza pojawiają się wieczorami, gdy mieszkańcy zaczynają palić w kotłach i piecach. Konieczna jest intensywna kampania informacyjna, prowadzona również na poziomie gmin - mieszkańcy w większości nie są świadomi kar, jakie będą musieli ponieść za niedostosowanie się do przepisów uchwały antysmogowej. A z niej wynika, że już do końca 2022 roku należy wymienić wszystkie kotły, które nie spełniają standardów jakościowych. To oznacza, że używanie pozaklasowych kotłów (poniżej 3 klasy), po tym terminie, będzie po prostu nielegalne.

Od 30 listopada do 13 grudnia, w ramach trzeciego etapu akcji Radia Kraków i Polskiego Alarmu Smogowego „Małopolska bez smogu” przerośne pyłomierze monitorować będą jakość powietrza w kolejnych gminach sąsiadujących z Krakowem – Wielkiej Wsi i Michałowicach oraz na obrzeżach Krakowa, w Tyńcu. Wyniki pomiarów, prowadzonych w sposób ciągły, śledzić będzie można na stronie www.radiokrakow.pl.

* Dane i podsumowanie wyników opracowane przez Polski Alarm Smogowy.

Szczegóły: <http://www.radiokrakow.pl/sprawdz-czym-oddychasz/czym-oddychaja-mieszkanicy-zielonek-gminy-zabierzow-i-wieliczki-podsumowanie-drugiego-etapu-akcji-malopolska-bez-smogu/>

Organizatorzy akcji:

Partner główny:

Akcja prowadzona we współpracy z gminami: Liszki, Świątniki Górne, Niepołomice, Zielonki, Wieliczka, Zabierzów, Wielka Wieś, Michałowice oraz Gminą Miejską Kraków.